

Posudek oponentky na bakalářskou práci

Název práce: Problematické jevy ve výslovnosti německých literárních pojmů českými mluvčími

Autorka práce: Marie Moravová

Vedoucí práce: PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.

Akademický rok: 2017

Předložená bakalářská práce Marie Moravové se zabývá problematikou německé výslovnosti a zaměřuje se na výslovnost literárněvědných termínů, u kterých můžeme většinou nalézt původ v latině, popř. v řečtině a francouzštině. Jedná se zejména o postavení slovního přízvuku, které se může vymykat základním variantám německého slovního přízvuku, a následkem toho se mohou vyskytnout určité problémy ve výslovnosti. Autorka se snaží zjistit kvalitativní rozdíly ve výslovnosti žáků gymnázia na úrovni mírně pokročilí a středně pokročilí a následně tyto rozdíly kvantifikovat. Základní metodou je analýza nahrávek vybraných literárních pojmů.

V teoretické části práce autorka na základě prostudované odborné literatury podrobně popisuje hláskový systém českého a německého jazyka, včetně vyobrazení artikulačních bází v obou jazycích, uvádí rozdílné přístupy k třídění vokálního i konsonantického systému hlásek a konfrontuje hláskové systémy obou jazyků (viz např. porovnání českých a německých vokálů, s. 28). V neposlední řadě upozorňuje autorka na rozdíl v hladině prozodické, suprasegmentální, tj. v síle a umístění slovního přízvuku a z toho vyplývajících odlišností mezi oběma sledovanými jazyky.

Praktická část bakalářské práce Marie Moravové se soustřeďuje na zmapování výslovnosti literárněvědných pojmů u žáků Gymnázia v Jindřichově Hradci. Jako metodu výzkumu zvolila autorka srovnávací analýzu nahrávek a jako podpůrnou metodu zvolila dotazník pro žáky, na základě kterého zjišťovala zejména délku jejich studia a jejich vlastní problémy s německou výslovností literárních pojmů. Tyto pojmy byly vybrány na základě konzultace s vyučujícími výše uvedeného gymnázia a jimi vytvořeného terminologického slovníčku, tedy s předpokladem, že žáci jsou s těmito termíny obeznámeni a rovněž s nimi v literárním semináři pracují. Jednalo se o celkem 15 vytipovaných termínů.

Ověřování probíhalo u dvou skupin žáků 2. ročníku rozdělaných podle jazykové úrovně. Každá výzkumná skupina čítala deset žáků. Literární pojmy byly řazeny abecedně.

Autorka u každého výrazu provedla rozbor výslovnosti daného termínu, srovnání jednotlivých elementů německého hláskového systému s českým a z toho vyplývajících předpokládaných obtíží. Následně byla analyzována úspěšnost zvládnutí výslovnosti oběma výzkumnými skupinami a příp. uveden návod spolu s literaturou, kde je možné nalézt cvičení ke korekci, nebo ke zkvalitnění výslovnosti příslušného jevu. Za poměrně překvapivé považuji zjištění, že u slova „Gedicht“, kdy je možné uplatnit obecná pravidla německé výslovnosti, včetně přízvuku, se vyskytlo u obou výzkumných vzorků více chyb, než u termínů přejatých z jiných jazyků., kde např. na postavení přízvuku neplatí „běžná“ základní varianta umístění slovního přízvuku (srov. např. Machač).

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že u obou skupin respondentů se jako nejobtížnější z hlediska artikulace jevila slova: „Altertum“ a „Synekdoche“ a za nejlehčí byla žáky určena slova: „Ballade“ a „Legende“ (rozdíly byly v celku u obou skupin kolem 10% plus a minus).

Z á v ě r e m: Bakalářská práce je psána česky, obsahuje anotaci a klíčová slova v češtině a angličtině a český závěr. Vzhledem k tomu, že se jedná o práci předkládanou na germanistice, očekávala bych rovněž alespoň krátké resumé v němčině. Rozsah práce je 50 stran, včetně seznamu prostudované literatury. V seznamu chybí uvedení práce P. Nečasové

z roku 2016 (viz citace na s. 7). Bakalářská práce je bohatě doplněna schémata, grafy a tabulkami.

Bakalářskou práci Marie Moravové lze hodnotit celkově kladně. Autorka prokázala schopnost analytických přístupů k dané problematice, práce s odbornou literaturou (celkem 14 titulů) a sumarizace výsledků ověřování jak na základě rozboru nahrávek, tak dotazníkového šetření. Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě s navrženým hodnocením **v ý b o r n ě** až **v e l m i d o b ř e**.

Otázky k obhajobě:

1. Potvrdilo se jednoznačně, že artikulační báze žáků se s délkou výuky němčiny zlepšuje/zdokonaluje?
2. Jakou roli hraje znalost příslušných termínů a popř. aplikace osvojených pravidel výslovnosti? Např. „Gedicht“, analogie výslovnosti přičestí minulých: „gesagt“, „gefragt“...
3. Jaké jiné faktory mohou ovlivnit získání/získávání správných výslovnostních návyků (fyziologické předpoklady žáka, přístupy učitele, využití ICT, např. zvukových nahrávek)?

PaedDr. Dagmar Švermová

V Praze dne 7. srpna 2017